

Križem po svetu

VSTAJA V ZAPORU VILLA DEVOTO

V največjem argentinskem zaporu v Buenos Airesu — v znanem Villa Devoto je prišlo pred kratkim do upora zapornikov. Borba med uporniki in stražarji je trajala dvanajst ur. Okoli 400 upornih zapornikov si je hotelo z orožjem priboriti pot v svobodo. Uporniki so 20 stražarjev in zaporniških uslužbencev prijeli in jih držali kot talce, da bi izsilili od uprave osvoboditev vseh zapornikov. Preden so se zaporniki predali, je padlo 15 zapornikov in 10 stražarjev.

LETALSKA NESREČA V ALPAH

Pred prazniki se je v gorah svet na meji med Švico in Italijo moral prislino spustiti z manjšim športnim letalom letavec Philippe. Imel je srečo, da je ob pristanku v gorski kotanji, pokriti s snegom — v višini 3.700 metrov — ostal nepoškodovan. Znal se je orientirati in poiskati najprimernejšo pot za sestop iz gorskega grebena. Sneg se mu je vdiral do pasu, vendar je pod neko skalo našel varno zavetišče, v katerem je preživel noč. Naslednji dan se je letavec Philippe boril ves dan z meglo in ni našel poti z gorskega masiva Col de Menouve. V gorah je moral prenočiti še eno noč. Čeprav je bil od lakote in mraza ves iznemogel, ni odnehal. Po 50 urah težke borbe je naletel na nekega planince iz Pralle, ki mu je pomagal.

ZAKONSKA RAZVEZA

Ze drugič se je v pariški palači Palais de Justice znašla francoska književnica Francise Sagan, da bi se po enoletnem zakonu ločila z Američanom Robertom Westhofom. Koliko sreče in uspeha ima mlada francoska pisateljica s svojimi romani, toliko manj sreče ima kot zakonska žena v zakonu.

Pojasnilo bravcem

Zaradi novoletnih praznikov je današnja številka »Glasove panorame« izšla v skrajnem obsegu. Bravce prosimo, da to uvidevno sprejmejo na znanje. Prihodnja številka bo izšla zopet v običajnem obsegu.

Letošnje silvestrovanje je bilo povsod na višku dobre volje. Brez razlike, kje so ljudje silvestrovali: v šoli, v planinah ali v številnih in prepolnih gostiščih. Razen klasičnih plesov so največ plesali twist.

Kako so silvestrovali po svetu

Vesela noč

Letošnje silvestrovanje je bilo povsod na svetu razgibanj. Na južni zemeljski polobli, kjer so zdaj najhujše vročine, ni bilo poledice in snežnih zametov, kakor na severni.

Noč, ki veže staro in novo leto, je bila vesela. To noč po pravici zasluži okras najbolj vesele noči v letu. Tudi na Gorenjskem ni bilo miru. Veselje se ponekod ni poleglo tudi takrat, ko je svetloba že pregnala noč. Novoletna svetloba včasih ni kos pre-

gnati veselja in novoletnega razpoloženja.

Sicer pa napravimo majhen izlet po svetu, da bomo videli, kako je minila najbolj vesela noč.

NA VZHODU

V Moskvi je bilo vreme zimsko. Mraz ni popustil pred novim letom, zato so imeli ljudje težave, da so vzdržali na ulici v hladni zimski noči. V Sovjetski zvezi in v drugih vzhodnoevropskih državah zasluži prazno-

vanje novega leta tudi veliko podporo oblasti.

NA ZAHODU

Prav nič manj hrupno ni minilo novo leto v zahodnem delu. Novo leto so povsod — v Parizu, Rimu, Londonu in Washingtonu dočakali na nogah, s streljanjem in v vedrem razpoloženju.

NA ARABSKEM PESKU

Evropski ljudje ga praznujejo bolj slovesno kot doma-

čini. Muslimani praznujejo novo leto bolj skromno. Na praznovanje novega leta vas spomni samo poseben vonj, ki prihaja iz hiš. Ob novem letu namreč muslimani kuhajo mlahir, nekakšno črno omako, ki ima značilen vonj. Muslimani na splošno štejejo leta po luni, zato je njihovo leto 11 dni krajše kot naše in se tako nikoli ne ujema. Novo leto se pri njih praznuje ob različnem času.

V AFRIKI

V Afriki je novo leto velik praznik. Praznovanje je bolj zgodnje kot v Evropi in morali boste pohiteti. Zato ga praznujejo že na Silvestrovo okrog dveh popoldne. Ljudje odhajajo novo leto praznovati iz mest v vase. Novo leto je tudi tukaj bolj državni praznik kot recimo na vzhodu. Praznujejo ga tri dni in pravijo, da je takrat pri njih vse zastoj. Iz državnih skladov dobijo ljudje pomoč za praznovanje. Tudi novoletno jelko si postavljajo plemena in si ob njej razdelijo darila. Plešejo in praznujejo na prostem, ker so hiše premajhne.

V JUŽNI AMERIKI

Po pravici je praznovanje novega leta najbolj hrupno v Južni Ameriki. V Južni Ameriki ni večjega praznika. Tudi letos je bilo tako. Mesta so bila okrašena s smrekami, razsvetljena in pisana. Argentinci so praznovali novo leto do polnoči doma, kjer so si razdelili darila. Kratka noč malo razhladi ozračje, ki je v tem času najbolj toplo, saj vročina v senci znaša okoli 40 stopinj C. Po dvanajsturi naglo oživijo ulice. Ples se nadaljuje na cesti in ulicah in kmalu preide v karneval. Veselje traja vse do jutra. Preden se razidejo, se običajno ohladijo še v morskih valovih. Novo leto mine običajno brez hrupa. Ljudje odidejo na izlete in mesta ostanejo pusta.

SREČANJA Z LJUDMI - SREČANJA Z LJUDMI - SREČANJA Z LJUDMI

Ženske silijo v moške poklice, moški pa se — ne samo v družinskem krogu — lotevajo ženskih del. Sploh pa v nobenem zakonu ne piše, da je kuharstvo žensko opravilo.

V Trzinu smo v restavraciji »pri Pošti« srečali belo vrano med črnimi. VENDELJ JAKIČ nam je o belem poklicu povedal nekaj svojih izkušenj.

„Beli“ poklic

● Neko ustno izročilo pravi, da ženske spadajo v kuhinjo. Ali je res, da imajo moški za kuho preveč okorno roko?

— Ženske bodo ostale verjetno še lep čas v večini pred štedilnikom. Vendar pa je povpraševanje za kuharji zlasti po hotelih precejšnje. To povpraševanje se bo povečalo, če bomo razvili naš turizem na višjo raven, za kar imamo ugodne pogoje.

● Kaj napravite, če se vam kakšna jed »ponesreči«? — Kuharski poklic ima precej podobnosti z drugimi poklici, kjer človek brez škode storjenih napak ne more zlahka popraviti. Zato moram paziti, kaj delam in kako delam.

● Kaj ljudje najraje jedo?

— Pozimi kislo juho, poleti pa solate.

● Kaj je potrebno za »beli« poklic?

— Kuhinja ima to prednost, da vas pri delu nikoli ne zebe. Poletni pa je nemogoče, da bi pri štedilniku vzdržali ljudje, ki imajo zelo vročo kri.

Rekli so...

»Sklenil sem, da umetnost ne sme stati prevelikih naporov. Prav zato sem prisegel, da ne bom porabil več kot tri leta za noben svoj roman.«

Alberto Moravia,
italijanski književnik

»Vedela sem, da sem v filmu doživela uspeh že tri mesece pred dodelitvijo Oskarja. Takrat me je namreč pokojni Gary Cooper, moj največji filmski idol, zaprosil, naj ga kličem z imenom.«

Simone Signoret,
francoska filmska igravka

»Lažje je osvojiti celo Spanijo kot eno samo Spanko.«

Marlon Brando,
ameriški filmski igravec

»Blaginja republikanske uprave je pripeljala do tega, da 17 milijonov Američanov odhaja spat brez večerje.«

John Kennedy,
ameriški predsednik

»Prejšnji teden, ko sem pela, sem s svojim glasom povzročila smrt dveh kanarčkov.«

Marija Calas, operna pevka

»Pravijo, da ljubezen pride na prvi pogled, prijateljstvo pa je treba zaslužiti.«

Karl T. Marx,
nemški književnik

»Dobra vlada ne razpade zaradi ene osebnosti. Noben človek ni nenadomestljiv.«

Henrich Lübke,
predsednik
ZR Nemčije

»Dali vam bomo več orožja in boljše rakete, kot jih prodajajo Američani Izraelcem. In ne bo vam nanje ceni. In ne bo vam treba nanje čakati celo leto.«

Andrej Gromiko,
sovjetski zunanji minister v pogovoru z arabskimi diplomati

»Najbolj od vsega ljubim ljubezen. Zakonu se odpovedujem, da bi jo lahko zadržala.«

Kim Novak,
ameriška filmska zvezda

V dobi kriz

Na nekem sprejemu je podpredsednik ZDA Landon Johnson dejal:

»Živimo v dobi, ko se človek mora priučiti, da živi s krizami kot pravilom in ne

To pomeni, da izjeme potrjujejo pravilo.

Rdeči telefon

V Ženevi so stekli razgovori o napeljavi telefonske zveze med Belo hišo in kremeljskim dvorcem — Francozi predlagajo, da bi ta telefon pobarvali zeleno — Zelena barva je barva upanja

Na tanki telefonski žici bo najbrž v bližnji prihodnosti visela usoda sveta. To naj bi bil drugi rdeči telefon.

Prvi rdeči telefon imajo v ameriškem vrhovnem poveljstvu v Omahi in povezuje generala Thomasa Powera s 85 ameriškiimi raketnimi oporišči na vseh koncih sveta. Drugi rdeči telefon bi naj bil postavljen na pisalni mizi ameriškega predsednika Kennedyja. Če bi general Power prijel v roke rdeči telefon, bi to pomenilo po nekaj minutah svetovno uničenje. Če bi stegnil Kennedy roko na drugi rdeči telefon, bi to lahko pomenilo ohraniti mir.

Drugi rdeči telefon naj bi po pogajanjih, ki jih vodi vodja ameriške delegacije na ženevski razorožitveni konferenci Arthur Dean, povezoval Belo hišo s Kremljem. Telefon naj bi služil za preprečevanje vojne. Sovjeti so takšno napravo, ki bi povezovala Washington in Moskvo predlagali že leta 1960. Američani so se za idejo ogreli šele v aprilu mesecu prejšnjega leta. Sele kubanska kriza je pokazala, kako potrebna bi bila zveza med Moskvo in Washingtonom. Diplomatska pogajanja med krizo so bila dolga in neprikladna. Včasih so ure dolgo morali razvozlati razne šifre. Telefon bi te težave odstranil.

Elektronski možgani in vojna

Ameriške radarske varnostne naprave v Grenlandiji so do sedaj 15 minut, preden bi rakete padle na ameriško ozemlje, dale znak za napad. Če bi bil napad izvršen z bombniki, bi se ta doba podaljšala na dve uri. Ameriško poveljstvo potrebuje 12,5 minut, da spravi polovico ameriških bombnikov z atomskimi bombami v zrak za protinapad na Sovjetsko zvezo. V kratkem času se morajo torej

odločiti o vprašanju, ko gre za življenje in smrt.

Ali je mogoče, da vojna izbruhne zaradi okvare na napravah, zaradi napačnih podatkov ali iz neznanja? Napačnih ocen je bilo v preteklosti že precej.

V septembru mesecu je poletela sovjetska raketa od svoje predvidene smeri proti Aljaski, kot je povedal sovjetski premier Hruščov ob obisku ameriškega podpredsednika Nixona v Sovjetski zvezi. Takrat je Rusom uspelo, da so raketo v zadnjem trenutku uničili v zraku, preden so ameriške radarske naprave zaznamovale njeno bližino.

22. novembra 1960 so radarske naprave zabeležile reflekse z Meseca in privedle do pripravljenosti ameriške bombnike. 21. novembra 1961 na vrhuncu berlinske krize je svet štiri minute dolgo visel na tanki nitki uničenja. Svetlobni znaki v ameriškem vrhovnem poveljstvu so zabeležili, da so bile uničene ameriške radarske postaje v Grenlandiji.

Takrat je general Power že zgrabil za rdeči telefon in obvestil vsa ameriška raketna oporišča. Bombniki so stekli na letališča z atomskimi bombami, da bi se dvignili v zrak. Medtem so tehniki odkrili napako v napravah. Bombnikom ni bilo treba vzleteti.

Telefon in živčni napadi

Telefon ali teleprinter zveza med Moskvo in Washingtonom bi lahko odstranila napete trenutke, od katerih so nekateri dobivali pozneje živčne napade.

Zdaj je na pisalni mizi ameriškega predsednika Kennedyja samo en telefon z 18 gumbi, preko katerega lahko dobi direktno zvezo z britanskim premierom Macmillanom, francoskim predsednikom de Gaullem in ostalimi zavezniki. Ena žica

vodi tudi v vrhovno poveljstvo, po kateri bi prišel ukaz za vojno. Z britanskim premierom govori ameriški predsednik večkrat na teden, pri de Gaulle pa pozvoni prekooceanski telefon bolj poredko, ker general nima rad telefonskih pogovorov.

Telefon, ki bi povezoval Moskvo in Washington — predlaga francoska časopisna agencija — bi morali pobarvati zeleno. Zelena je barva upanja.

GLOBUS

SLIKANJE ZA PET LET

Francoski predsednik general de Gaulle se je pred prisego nove francoske vlade postavil na razpolago zbranim fotoreporterjem. Po končanem snemanju je de Gaulle dejal: »Tako, zdaj pa dajte zopet mir do prihodnjic. Vesel bom, če bo to šele čez pet let.« Doba te Gaullove vladavine izteče sicer že po treh letih, vendar general najbrž še računa na drugo izvolitev.

ROKE V ŽEPU

Predsednik zahodnonemškega Bundestaga je odgovoril nekemu županu, ki se je pritožil, da je bivši zahodnonemški obrambni minister Strauss držal med zasliševanjem pred zahodnonemško skupščino roke v žepu. Odgovor županu pravi, da ni nobenega predpisanega pravila, da ministri in drugi govorniki v skupščini ne smejo držati rok v suknjiču ali hlačah. Gre za vprašanje olikanega vedenja in vzgoje v tem primeru. Temeljno načelo, da morajo ministri skupščinsko hišo spoštovati, s tem ni bilo prekršeno.

Izpitna komisija — stroj

Študentje moskovskega energetskega inštituta so naredili aparat, ki bi ga lahko imenovali »izpitni stroj«. Avtomat postavlja študentu vprašanja in končno objektivno oceni odgovor: »Izpitni stroj« dela tako, da na vsako vprašanje iz določenega predmeta stavi v »izpitni stroj« tri odgovore, od katerih pa je točen samo eden. Študent se na primer odloči za odgovor številka 2. Nato pritisne na ustrezajoči gumb in aparatura v stroju precepi vrednost odgovora in vrže številko. To je prvi stroj iz serije, ki se pripravlja. Drugi bo — avtomat — instruktor. Ta stroj bo pomagal pri pripravljanju posameznih predmetov za izpite.

TEŽAVE ANGLEŠKEGA KNJIŽEVNIKA

Osemindesetletni britanski književnik, ki večkrat obišče Nemčijo, je prispel letos na oktobrsko slavo v München. Na pettedenskem obisku v bavarskem glavnem mestu pa se je njegova postava tako spremenila, da so mu morali sešiti nekaj novih oblek. Maugham se je po vrnitvi opravičeval: »Obiskoval sem opere, koncerte in umetniške razstave. Največji užitek pa so mi bile izdatne bavarske malice.«

OBMETAVANJE S PAPIRNATIMI KROGLICAMI

Vodja britanske opozicije Hugh Gaitskell je med govorom londonskim študentom doživel zelo neprijetno stvar. Med govorom so ga nezadovoljni študentje začeli obmetavati s papirnatiimi kroglicami, ki so jih naredili iz časopisnega papirja. Gaitskell se jim je maščeval, ko je tudi sam zmečkal časopis in študentom vračal milo za drago.

Festivalska inventura

Čeprav je čas letnih inventur že mimo, se spodobi, da tudi na področju svetovne filmske ustvarjalnosti pregledamo, kaj je preteklo leto prineslo novega, kakšni in čigavi so bili največji uspehi.

Ker za to nimamo pri roki boljšega merila, ki bi nam hitro pokazalo to, kar želimo, se bomo poslužili rezultatov letošnjih mednarodnih filmskih festivalov. Seveda ne smemo pozabiti, da festivali nikakor niso najzanesljivejši barometer umetniške vrednosti filmov, ki so jih na njih prikazovali, kaj šele celotne svetovne filmske proizvodnje. Kljub temu pa nam bo kratek pregled uspehov posameznih nacionalnih kinematografij na šestih najpomembnejših letošnjih mednarodnih festivalih – v Mar del Plati, Cannesu, San Sebastianu, Karlovyh Varyh, Berlinu in Benetkah – vendarle uspel dati neko sliko o filmski ustvarjalnosti v letu 1962.

Italijani in Francozi

Na prvo mesto se po omejenem kriteriju uvršča vitalna italijanska kinematografija. Naši sosede so se lani udeležili vseh šestih festivalov, na njih pokazali skupno 16 filmov in odnesli kar osem nagrad. Najvišja festivalska priznanja so jim podelile tri žirije: v Mar del Plati naslov najboljšega filma Petrijem »Štetim dnevom«, v San Sebastianu Zlato školjko Damianijevemu »Arturovem otoku«, v Benetkah pa Zlatega leva Zurlinijevi »Družinski kroniki« (sicer skupaj s sovjetskim »Ivanovim otroštvom«). Razen tega je Germijeva »Ločitev po italijansko« v Cannesu dobila nagrado za

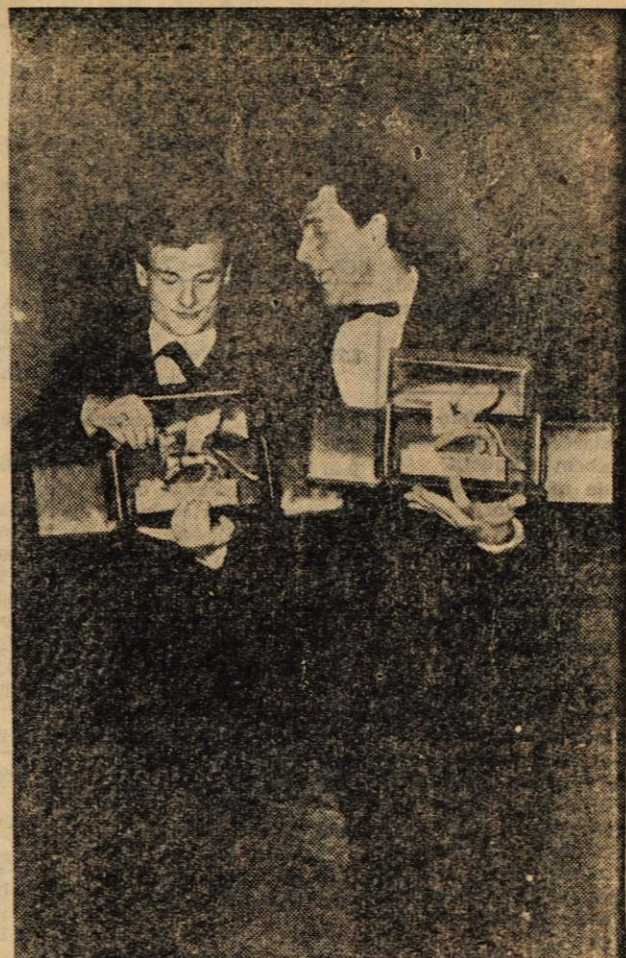
najboljšo komedijo, Antonionijev »Mrk« pa je, prav tako v Cannesu dobil »pol« posebne nagrade. Trije italijanski režiserji pa so pobrali tri prve nagrade za režijo: Mauro Bolognini v San Sebastianu za »Senilnost«, Pier-Paolo Pasolini v Karlovyh Varyh za »Accatoneja« in Francesco Rosi v Berlinu za »Salvatora Giuliana«.

Drugo mesto pripada Francozom, čeprav so Američani odnesli eno nagrado več kot oni; Američani so namreč, kot bom še videli, dobili le manj pomembne nagrade. Francija je bila zastopana na vseh šestih festivalih s skupno 14 filmi, ki so prejeli pet nagrad. Godardov »Živeti svoje življenje« je dobil posebno nagrado žirije v Benetkah (čeprav je bil najboljši film na festivalu), Bressonov »Proces prodi Jeanne d'Arc« pa »polovico« posebne nagrade v Cannesu, medtem ko je bila Valerova »Ovadb« po mnenju sansebastianske žirije drugi najboljši film na tem festivalu. François Truffaut je za »Julesa in Jima« dobil v Mar del Plati nagrado za najboljšo režijo, igravka Emmanuelle Riva pa v Benetkah Volpijev pokal za vlogo v Franjujevi »Thérèse Desqueyroux«.

Američani in Angleži

Američani, ki so se udeležili vseh šestih festivalov, in to s skupaj desetimi filmi, so nesli domov šest nagrad. Toda, kot že omenjeno, so to manj pomembna priznanja. Gre za polovico beneške nagrade za prvo režijsko delo Franku Perriju za »David in Lizo« in pet priznanj ameriškim igravcem. Slednje so dobili: Paul Newman v Mar del Plati za »Pehača«; Katherine Hepburn, Ralph Richardson, Jason Robardson ml. in Dean Stockwell »pol« kolektivne nagrade za najboljšo igro v Cannesu, in sicer za svoje stvaritve v Lumetovem »Dolga dneva potovanja v noč«; James Stewart v Berlinu za »Gospoda Hobbsa na počitnicah« in Burt Lancaster Volpijev pokal v Benetkah za »Pičarja iz Alcatraza«.

Angleži so z vsega osem filmov na teh festivalih odnesli štiri nagrade. Berlinska žirija je Schlesingerjevemu »Načinu ljubezni« prisodila Zlatega medveda, najvišje priznanje. Tony Richardson je v Karlovyh Varyh številnim priznanjem za svoj film »Okus po medu« dodal nagrado za režijo, ki si jo je delil z »Accatonejem«. Rita Tushingham in Murray Melvin sta za vlogo v istem filmu v Cannesu podelila ko-

Sovjetska režiserja Andrej Tarkovskij in Julij Karasik z beneškima »Zlatima levoma« lani na Lidu

lektivno nagrado s svojimi ameriški kolegi, Peter Sellers pa je v San Sebastianu prejel nagrado za svojo igravsko stvaritev v »Valčku toreadorjev«.

Rusi in ostali

V Sovjetsko zvezo, ki je na štiri od teh festivalov poslala pet filmov, so šle tri nagrade: prva nagrada za Rommovih »Devet dni enega leta« iz Karlovyh Varyh, »pol« Zlatega leva za »Ivanovo otroštvo« Andreja Tarkovskega iz Benetk in nagrada Nadeždi Rumjancevi za vlogo v Čuljkinovih »Dekletih« iz Mar del Plati.

Nazadnje pa pogledimo še, kam je šlo preostalih deset priznanj, ki so jih podelili na omenjenih šestih festivalih. Argentinci so dobili nagrado za najboljši scenarij na festivalu v Mar del Plati za Kuhnov »Mlade starce« in »pol« nagrade za režijski debut v Benetkah za film »Los Inundados« Fernanda Birrija. Brazilskemu filmu »Dana beseda« Anselma Duarteja je bila v Cannesu dodeljena Zlata palmova vejica, prva nagrad, Mehika je iz San Sebastianu odnesla »latinsko-ameriško nagrado« za Fernandezovega »Pueblita«.

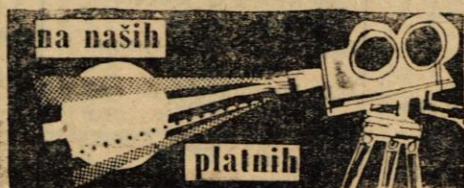
V Karlovyh Varyh so prisodili »nagrado mlademu ustvarjalcu« kubanskemu predstavniku – »Mlademu uporniku« Julia Garcie Espinose. Michael Cacoyanis je v Cannesu »priboril« Grčiji nagrado za najboljšo adaptacijo s svojim filmskim prenosom klasične tragedije »Elektra«. Češka je na festivalu v Karlo-

vyh Varyh dobila diplomu za Krejčikovo »Polnočnico«. V Vzhodno Nemčijo pa je šla z istega festivala diploma za Beyerjeve »Kraljeve otroke«. Zahodna Nemčija je v Berlinu dobila nagrado za najboljši dokumentarni film »Otočjem Galapagos«. Kontinentalno sta v Berlinu dobili nagrado Viveca Lindfors in Rifa Gam za igro v filmu »Brez izhoda«, ki ni zastopal nobene države.

Kot vidimo, je bilo za mnoge lanske filmske leto izredno uspešno. Predvsem to velja za Italijane in Francoze, ki so ponovno – tako z nagradjenimi kot tudi z nenagradjenimi filmi na omenjenih in še na drugih filmskih festivalih – dokazali največjo umetniško vitalnost izmed vseh. Trenutno sta to nedvomno vodilni nacionalni kinematografiji, ki že zdaj in bosta prav gotovo tudi v prihodnje vidno vplivali na filmsko ustvarjalnost v drugih državah.

Kar pa se tiče jugoslovanskega filma, moramo na žalost ponoviti ugotovitev, ki jo je dal že lanski puljski festival, da je namreč naš film v preteklem delovnem letu zašel v (upajmo, da ne večjo) krizo, ki se je nujno morala pokazati tudi na mednarodnih festivalih. Omeniti pa je treba, da je letošnji festival v Corku (Irskaj) v svoji posebni sekciji prikazal izbor jugoslovanskih filmov, med katerimi je imel posebno ugoden odmev »Izgubljeni svinčnik«.

DUŠAN OGRIZEK

»UZDA OKOLI VRATU« je eden najbolj znanih filmov lepe Brižitke in režiserja Rogera Vadima. V njem je BB fotografski model in najvažnejša stranka ljubezenskega mnogokotnika, v katerem se prepleta dogajanje filma. Več o njem ne bi govorili, saj si ga boste zaradi BB ogledali – ali pa si ga zaradi nje ne boste ogledali. TUDI BB JE STVAR OKUSA...

»MED ČASOM IN VEČNOSTJO« zahodnonemškega režiserja Arthura M. Rabenalta z Lili Palmer, Carlosom Thompsonom in Willyjem Birgelom v glavnih vlogah je film o neozdravljivo bolni ženi, ki na sredozemskem otoku doživi ljubezen z domačinom-ribičem. »Croatia« ga reklamira kot »pretresljivo zgodbo v prekrasnih pejsajih – kot film, ki preseneča...« Bomo videli s čem in kako!

»OBRAČUN« (ali: Kapetan Leši II. del – s čimer je že vse povedano) je film Žike Mitrovića s popularnimi igravci Aleksandrom Gavrićem, Jeleno Jovanović-Zigon, Petrom Prlićem in drugimi. Kot nadaljevanje priljubljene ga Kapetana Lešija bo film gotovo uspel, posebno še, ker je posnet v barvah in cinemascopu. Kar pa se tiče njegovih kvalit, naj zaenkrat zadostuje samo ugotovitev, da je Žika Mitrović med vsemi našimi režiserji največji mojster akcijskega filma.

Aleksander Gavrić v »Obračunu«

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 5. januarja

6.30 Napotki za turiste
8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Trije mladi slovenski glasbeni avtorji
8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
9.25 Glasbeni avtomat
9.45 Partizanske pesmi
10.15 Dva baročna koncerta
10.40 Seznanite se s Parkerjevimi
10.55 Vsak dan nova popevka
11.00 Pozor, nimaš prednosti!
12.05 Kmetijski nasveti — ing. Martin Mis: Kateri sredstva za varstvo rastlin bomo letos uporabljali
12.15 Trio Janeza Svečnika
12.30 Violinist David Ojstrah igra poljudne skladbe
13.30 Veselo sobotno popoldne
14.05 Concertino in. suita
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Zabavni kaleidoskop
15.40 Zborovska glasba
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Gremo v kino
17.50 V ritmu cha-cha-cha
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Četrta ure z orkestrom Les Baxter
18.25 Črnske duhovne pesmi
18.45 Okno v svet
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Novo v studiu 14
20.20 B. Nušić: DR
21.00 Za konec tedna ples
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Sobotni ples

NEDELJA — 6. januarja

6.00 Dobro jutro
6.30 Napotki za turiste
7.40 Pogovor s poslušavci
8.00 Mladinska radijska igra
8.38 Andersenove pravljice
9.05 Dopoldanski sestanek z zabavno glasbo
10.00 Se pomnite, tovariši...
10.30 Komorna matineja Radia Ljubljana
11.30 Z godali na sprehodu
12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I.
13.30 Za našo vas
14.00 Koncert pri vas doma
14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II.
15.15 V ritmu Latinske Amerike
15.30 Melodije iz znamenitih oper
16.00 Humoreska tega tedna
16.20 Ogrlica s popevkami in prijetnimi melodijami
17.05 Z lokom po strunah
17.15 Radijska igra
18.00 Variacije na pesem »Od kneza Marka«

18.30 Sportna nedelja
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Izberite svojo melodijo
21.00 Njihovi rokopisi
22.15 Skupni program JRT
23.05 Romantični intermezzo
23.12 Skupni program JRT

PONEDELJEK — 7. januarja

8.05 Mokranjac in Slaven-ski
8.25 Pol ure z orkestrom Frank Cordell in David Rose
8.55 Za mlade radovedneže
9.25 Jutrarnji koncert
9.45 V narodnem tonu
10.15 Iz slovanskega opernega repertoarja
10.35 Naš podlistek
10.55 Vsak dan nova popevka
11.00 Pozor, nimaš prednosti!
12.05 Kmetijski nasveti — ing. Jelka Hočvar: GH-vične in bakterijske bolezni na krompirjevih gomoljih
12.15 Vesele in žalostne Borisa Kovačiča
12.30 V plesnem ritmu
13.30 Skladbe slovenskih avtorjev
14.05 Poje tenorist Mario Lanza
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Igra orkester Franz Thon
15.30 Francoski trobentač Roger Delmotte
15.40 Literarni sprehod
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Obdobje slovenskega samospeva
17.45 Popevke se vrstijo
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Naš plesni karnet
18.30 Komorni zbor RTV Ljubljana
18.45 Radijska univerza
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Skupni program JRT
20.45 Novo v znanosti
22.15 Skupni program JRT
22.50 Literarni nokturmo
23.05 Zapolnelim plesavcem

TOREK — 8. januarja

8.05 Prizori iz Prodane neveste
8.40 Predstavljamo vam orkester Aime Barelli
8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
9.25 Koncert za violino in orkester
10.15 Slovenske narodne pojeta Božo in Miško
10.30 Klavir in hammond orgle
10.40 Napredujte v angleščini
10.55 Vsak dan nova popevka
16.20 Ogrlica s popevkami in prijetnimi melodijami
17.05 Z lokom po strunah
17.15 Radijska igra
18.00 Variacije na pesem »Od kneza Marka«

12.15 Grške narodne pesmi
12.30 V paviljonu zabavne glasbe
13.30 Razpoloženje v Sukovi violinski glasbi
13.45 Sulta giocosa
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
14.35 Venček narodnih in domačih napevov
15.15 Lepe melodije
15.30 V terek na svidenje
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Koncert po željah poslušavcev
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Iz zlatih dni zborovske glasbe
18.45 S knjižnega trga
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Izlet na Havaje
20.15 Radijska igra
21.09 Klasična simfonija
21.35 Naš nočni kaleidoskop
22.15 Za vsakega nekaj
23.05 Godala v noči
23.20 Skupni program JRT

SREDA — 9. januarja

8.05 Iz baletov Ohridska legenda in Rdeči mak
8.55 Pisani svet pravljic in zgodb
9.25 Zabavni kaleidoskop
10.15 Dalmatinske narodne pesmi
10.30 Igra pianistka Jelka Suhadolnik-Zalokarjeva
10.45 Človek in zdravje
10.55 Vsak dan nova popevka
11.00 Pozor, nimaš prednosti!
12.05 Kmetijski nasveti — ing. Franc Dovč: Pitanje mlade govede v kooperaciji
12.15 Trio Augusta Stanka
12.30 2. dejanje opere »Slovo od mladosti«
13.30 Vaši ljubljenci pojo
14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
14.35 Koncert za klavir in orkester
15.15 Kvintet George Shearing
15.30 Violinist Yehudi Menuhin
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Govorica glasbenih instrumentov
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Naš plesni karnet
18.30 Komorni zbor RTV Ljubljana
18.45 Radijska univerza
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Skupni program JRT
20.45 Novo v znanosti
22.15 Skupni program JRT
22.50 Literarni nokturmo
23.05 Zapolnelim plesavcem

18.45 Ljudski parlament
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Spoznavajmo svet in domovino
21.15 Nekaj novih in nekaj starih posnetkov zabavne glasbe
22.15 Divertimento za godalni orkester
22.50 Literarni nokturmo
23.05 Plesna glasba

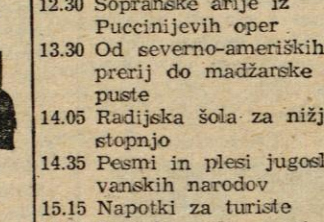
ČETRTEK — 10. januarja

8.05 Tri zborovske skladbe Smetane

8.20 Plesni ansambel Jožeta Privška
8.30 Enajst klavirskih skladb
8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
9.25 Štirje dueti iz opere Manon
10.15 Kitara v ritmu
10.20 Pet minut za novo pesnico
10.40 Tečaj ruskega jezika
10.55 Vsak dan nova popevka
11.00 Pozor, nimaš prednosti!
12.05 Radijska kmečka univerza
12.15 Iz folklornih zapiskov Tončke Maroltove
12.30 Pol ure pred trinajsto
13.30 Koncert za klarinet in orkester
14.05 Štiri dežele — štirje orkestri
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Godala v ritmu
15.30 Turistična oddaja
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Glasba iz Talijinega hrama
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Malo instrumentov — veliko glasbe
18.30 Iz albuma Sergeja Rahmaninova
19.00 Kulturna kronika
19.05 Glasbene razglednice
20.09 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
20.45 V zabavnem ritmu
21.00 Literarni večer
21.40 Simfonietta
22.15 Po svetu jazza
22.45 Jackie Gleason s svojim orkestrom
23.05 Nočni akordi
23.00 Skupni program JRT

PETEK — 11. januarja

8.05 Indijanska suita
8.40 Popevke se vrstijo
8.55 Pionirski tehnik
9.25 Ljubljanski godalni kvartet
9.45 Klavirarji novega sveta
10.15 Scena v ječi iz opere Mefistofeles
10.35 Naš podlistek
10.55 Vsak dan nova popevka
11.00 Pozor, nimaš prednosti!
12.05 Kmetijski nasveti — France Robida: Skladiščenje medu
12.15 Melodije izpod zelenega Pohorja
12.30 Sopranske arije iz Puccinijevih oper
13.30 Od severno-ameriških prerij do madžarske puste
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
15.15 Napotki za turiste
15.20 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe
15.40 Jezikovni pogovori
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Naša zemlja v orkestralnih podobah
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Prvi večerni ples
18.30 Argentinske narodne pesmi
18.45 Iz naših kolektivov
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Trije domači zabavni ansambli
20.15 Tedenski zunanje-politični pregled

18.45 Ljudski parlament
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Spoznavajmo svet in domovino
21.15 Nekaj novih in nekaj starih posnetkov zabavne glasbe
22.15 Divertimento za godalni orkester
22.50 Literarni nokturmo
23.05 Plesna glasba

20.30 Stiristo let klavirske glasbe
21.00 Mojstri klaviature

22.15 Popevke, ki jih radi poslušate
22.50 Literarni nokturmo
23.05 Nočni koncert

Drugi program

SOBOTA — 5. januarja

19.05 Koncertni večer čembalistke Isabele Nef v Ljubljani
20.15 Igra orkester Mantovani
20.45 Joan Sutherland v znanih operah
21.40 Večerni glasbeni ekspress
22.15 Jazz na koncertnem odru

NEDELJA — 6. januarja

12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
13.10 Za ljubitelje operne umetnosti
14.00 Melodije, ki jih vedno radi poslušate
14.30 Popoldne ob komorni glasbi
15.15 Primer za Paula Temple
19.05 V nedeljo zvečer
20.00 Od valčka do jazz
20.20 V stilu Billy Maya
20.45 Pisan spored zabavne glasbe
22.15 Komorna soareja jugoslovanskih avtorjev

PONEDELJEK — 7. januarja

19.05 Napredujte v angleščini
19.20 Venec na grob Huga Wolfa
20.00 Ne vse — toda o vsakem nekaj
20.45 Zabavni omnibus

TOREK — 8. januarja

19.05 Iz muzeja gramofonskih plošč
19.50 S programov francoskega radia
20.10 Dvajset minut z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana
20.45 Simfonietta
21.03 Melodije iz popularnih operet
21.30 Mednarodna radijska in televizijska univerza
21.45 Jazz do 22.00

SREDA — 9. januarja

19.05 Tečaj ruskega jezika
19.20 Po svetu jazz
19.50 Koncertira violončelist Janoš Starker
20.18 Popevke iz znanih in neznanih filmov
20.45 Od tria do velikega zabavnega orkestra
21.15 Skupni program JRT

ČETRTEK — 10. januarja

19.05 Seznanite se s Parkerjevimi
19.20 Glasba iz dežele vzhajajočega sonca
20.00 Glasovi in instrumenti
20.45 Komorni intermezzo
21.00 Melodije po pošti

PETEK — 11. januarja

19.05 Zapišite narek
19.20 Z zabavno glasbo od Skandinavije do Mediterana
19.55 Simfonija v e-molu
20.45 V romantičnem tonu
21.00 Radijska igra
21.35 Komorna glasba

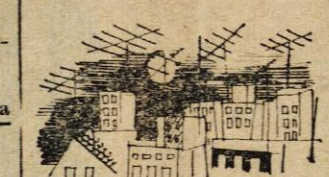
Televizija

SOBOTA — 5. januarja

RTV Zagreb
18.00 Kmečki upor — mladinska TV igra RTV Beograd
19.00 Slike in skulpture
19.15 TV Pošta
RTV Ljubljana
19.30 TV obzorik
RTV Zagreb
19.45 TV helikopter
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.30 Svet v letu 1962
Italija
21.05 Glasbena revija
RTV Ljubljana
22.15 Prigode Charlija Chana
RTV Zagreb
22.15 Interpol

NEDELJA — 6. januarja

RTV Ljubljana
9.00 Igračke na cestah
RTV Zagreb

10.00 Kmetijska oddaja RTV Ljubljana
10.30 Lasse in njen dvojnik Sportno popoldne RTV Beograd
18.00 Igrani film RTV Beograd
19.45 Propagandna oddaja
20.00 TV dnevnik
20.45 Muzej voščenih lutk

PONEDELJEK — 7. I.

RTV Ljubljana
18.20 Reševanje
19.00 3000 MILJ PO SREDO-ZEMLJU
RTV Beograd
19.15 Mala TV univerza
RTV Ljubljana
19.30 TV obzorik
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.30 Tedenski športni pregled
RTV Zagreb
20.45 TV Tribuna
RTV Beograd
21.05 Oče — predstava iz drame

TOREK — 8. januarja

RTV Zagreb
20.30 Festival zabavnih melodij Zagreb 63

SREDA — 9. januarja

RTV Ljubljana
18.00 TV slikanica
RTV Beograd
18.15 V mestecu veseljaku
19.00 Beogradska kronika
RTV Ljubljana
19.30 TV obzorik
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Viktor — luč!
RTV Zagreb
21.30 Portreti in srečanja
RTV Zagreb
22.00 Festival zabavnih melodij Zagreb 63

ČETRTEK — 10. I.

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Zagreb
18.00 Mendov spored
19.00 Zagrebški tehnik
RTV Ljubljana
19.30 TV obzorik
19.45 TV pošta
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 S kamerom po Jugoslaviji
RTV Zagreb
20.55 TV spot
RTV Beograd
21.10 Igraj kolo naokolo
RTV Ljubljana
21.40 TV vabitek
RTV Zagreb
22.00 Festival zabavnih melodij Zagreb 63

PETEK — 11. januarja

RTV Ljubljana
18.00 Kulturna panorama
RTV Ljubljana
18.30 Naše življenje v številkah
19.00 Kratki film
19.30 TV obzorik
19.45 Propagandna oddaja
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Čepica s kraguljčki — postavitev SNG Trst

Kino

Jesenice »RADIO«

5. do 7. januarja — amer. barvni film RIO BRAVO
8. do 9. januarja — amer. barv. CS film NJENA EDINA LJUBEZEN
10. do 11. januarja — amer. barvni CS film NA MUHI

Jesenice »PLAVŽ«

6. januarja — nemški film SOVRASTVO BREZ MILOSTI
7. do 9. januarja — amer. barvni film RIO BRAVO
10. do 11. januarja — amer. barvni CS film NJENA EDINA LJUBEZEN

Zirovnica

5. januarja — franc. barv. film SALAMBA
6. januarja — amer. barvni film TRAPER KELY

9. januarja — nemški film SOVRASTVO BREZ MILOSTI

Dovje

5. januarja — amer. barvni film TRAPER KELY
6. januarja — franc. barvni film SALAMBA
10. januarja — amer. barv. film RIO BRAVO

Koroška Bela

5. januarja — francoski VV film LUCIJA
6. januarja — amer. barvni CS film PLAVI ANGEL
7. januarja — amer. barvni film TRAPER KELY

Kropa

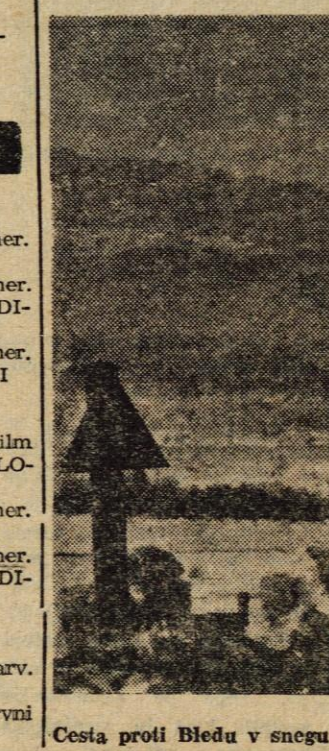
5. januarja — amer. film POLKOVNIK IN JAZ ob 20. uri
6. januarja — amer. film ZBOGOM OROŽJE ob 15. in 19.30 uri
10. januarja — ruski film ŠOFER PO SILI ob 19.30 uri

Ljubno

5. januarja — ameriški barvni film VRTOGlavICA ob 19.30 uri
6. januarja — ameriški barvni film VRTOGlavICA ob 16. uri
5. januarja — francoski film TAKSI ZA TOBRUK ob 18. in 20. uri
6. januarja — francoski film TAKSI ZA TOBRUK ob 9.30, 17. in 20. uri

Duplica

5. januarja — angleški film NI DREVES NA ULICI ob 19. uri
6. januarja — angleški film NI DREVES NA ULICI ob 15., 17. in 19. uri
9. januarja — angleški film BETONSKA DŽUNGLA ob 17. uri
10. januarja — angl. film BETONSKA DŽUNGLA ob 19. uri

Cesta proti Bledu v snegu

Storžič — amer. barv. CS film NA MUHI ob 16. uri, italij. barv. CS film SEDEM IZZIVOV ob 18. in 20. uri

Gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE v Kranju

NEDELJA — 6. januarja ob 16. uri Fos: PLESOCI OSLEČEK za IZVEN
TOREK — 8. januarja ob 16. uri Obrenović-Lebovič: NEBESKI ODRED, zaključna predstava
PETEK — 11. januarja ob 16. uri Obrenović-Lebovič: NEBESKI ODRED, zaključna predstava.

Sportne prireditve

SMUCANJE

Behinj — Danes ob 9. uri bodo pred hotelom Jezero startali člani na 15 km, članice in mladinci pa na 10 km dolgi progi. To bo hkrati začetek tradicionalnega januarskega tekmovanja, ki se ga razen vseh najboljših jugoslovanskih smučarskih tekačev udeležujejo tudi tekmovalci iz Italije in Avstrije.

Jutri ob 9. uri bodo v okviru tega tekmovanja startale štafete.

KEGLJANJE NA LEDU

Jesenice — Jutri ob 8. uri se bo na drsališču pod Mežaklo pričelo republiško moštveno prvenstvo v kegljanju na ledu. Nastopilo bo okrog 20 ekip iz Celja, Polja pri Ljubljani, Bleda, Kranjske gore, Zirovnice in Jesenice.

Turistični informator

V KRANJU v teh dneh ni težav za prenočišče. V hotelu »Evropa«, kjer je vsak večer razen torka ples, imajo prostih 25 postelj. V obnovljenem »Jelenju« razpolagajo z 10 posteljami, isto število postelj je tudi v zasebnih tujstih sobah. V domu na Joštu je prostora za 28 ljudi. V domu na KRVAVCU je sedaj z novim trakom prostih 150 postelj. V domu na JERSKEM, kjer je ob sobotah in nedeljah ples razpolagajo s 66 posteljami, medtem ko je v zasebnih sobah na voljo 67 postelj. V gostišču »Grad hrib« je moč dobiti 17 postelj, grad PODVIN pa razpolaga s 45 nezačudenimi ležišči. V gostišču »Posavec« je tudi še nekaj nezasedenih postelj, medtem ko je v turističnem domu Brdo pri Ljubnem prostih 7 ležišč. Dostop po pluzeni cesti. V radovljiškem »Graj-skem dvoru« in blejskih hotelih ni skrbi, da bi ostali brez prenočišča. V TRZICU, v hotelu »Pošta« je na voljo 10 postelj; dovolj postelj pa je tudi v zasebnih sobah. Tudi v PODLJUBELJU v gostišču »Ankele« je prostih nekaj ležišč.

STANJE CEST NA GORENJSKEM Do edinega odprtega prelaza na JEZERSKEM je otežkočena vožnja. Težko prevozne ceste: Podnari — Kamna gorica — Lesce, Lesce — Bled, Dovje — Mojsstrana, Jesenice — Podkoren — Rateče — Kranjska gora, Lesce — Begunje — Tržič, Tržič — Ljubelj, Bled — Gorje — Pokljuka, Kokra — Jezersko (vrh). Zaprti je cesta Podrošt — Sorica, medtem ko je neoviran promet na cesti Vodice — Cerklje — žičnica.

Ozeblina na rokah in nogah

Mraz je tu. Laže kot obraz zavarujemo noge in roke pred mrazom. Tesne usnjene rokavice s prsti preprečujejo normalno pretakanje krvi in zato jih v hudem mrazu ne bomo nosile. Obutev naj bo prostorna in ljudje, ki se jim potijo noge, naj ne nosijo čevljev z gumijastimi podplati. Prav tako ne bomo v mrazu nosili gumijastih škornjev, zakaj vlaga, ki jo koža izdihava, ne more iz-

hlapevati in bo povzročila, da bo še prej prišlo do ozeblin.

Mnogi ženski škornji ali visoki čevlji so podloženi s krznom, ženske, ki nosijo taka obuvanja, naj oblečejo še tople nogavice. Velika temperaturna razlika, ki nastane, če nogo pokriva samo najlonka, spodnji del pa tiči v toplem, pospeši nastanek ozeblin. Krzneni obutev moramo v toplih prostorih takoj sezuti.

Ozeblina so najpogostejše na petah in na prstih nog in rok. Na mestu, kjer nastane ozeblina, začne navadno koža najprej srbeti. Mesto postane rdeče in malo oteče, potem začne boleti in se kmalu odpre. Ozeblina se le s težavo znebimo, in to šele s pomladjo. Nevarnost pa je, da se bodo v prihodnosti zimi zopet pojavile. Da jih preprečimo, si moramo že ob prvem mrazu začeti kopati ude v izmeničnih kopelih. Ude vtaknemo najprej za minuto v posodo z vročo vodo, potem pa še za pol minute v posodo z mrzlo. Izmenično kopel ponovimo petkrat, dobro obrišemo in gremo takoj v posteljo. Ob rednem kopanju se ozeblina ne bodo pojavile.

Zoper nastale ozeblina prodajajo v lekarnah že pripravljeno mazilo, ki ga namažemo vsak dan na obolelo mesto, nato pokrijemo s čisto platneno krpico in povijemo s povojem. Mazilo naj ostane na ozeblinah noč in dan.

Deux-pieces oblačilo krojeno iz jersey tkanine bo navdušilo marsikatero bravko

Za smučarke

Letos lahko vidimo v revijah prikupne vetrovke v srajčjem stilu, ki jih bomo oblekle na smučišču.

Narejene so iz impresivnega bombaža v pepita ali škotskem vzoru. Jopice so precej dolge, prosto pada-

jo ali pa so prevezane s pasom. Velike kapuce so obrobene s krznom.

Na glavah smučark so se pojavile zopet pletene kape z velikimi cofi, ki so delno izpodrinile krznene kučke.

Smučarske hlače so ostale ozke in med barvami prevladuje zelena, svetlo in temno modra ter črna in rumena.

Puloverji so grobo pleteni iz navadne ali melirane volne. Lepa je kombinacija temnih hlač in svetlejšega puloverja v isti barvi.

SPLOŠNE SMERNICE

Pri boleznih prebavil se počutimo bolni prav od pet do glave. Zato poskrbimo, da bomo ostali zdravi. Nekaj splošnih smernic, ki se jih držimo, če hočemo ostati zdravi!

1. Jej počasi in dobro prežveči hrano! Pazi na zobovje!
2. Ne jej jedil, dokler so še prevročni!
3. Jej vedno le ob določenem dnevnem času, pa ne danes ob tej, jutri pa zopet ob drugi uri!
4. Uživaj vedno sveže pripravljeno hrano, izogibaj se kolikor mogoče konzerv, umetnih juh in postanih pregretilih jedi!
5. Hrana naj bo čimbolj raznolika, mešana, ne enolična!
6. Skrbni za redno odvajanje.

Mali nasveti

MADEŽI

Kavne ali čajne madeže čimprej izperemo s čisto mrzlo vodo. Trdovratne madeže omeščamo z glicerinom in jih nato speremo s čisto vodo.

Krvave madeže iz belih tkanin spravimo s 4 odst. vodikovim peroksidom. Če ostanejo rumeni robovi, jih previdno odstranimo z oksalno kislino.

Lak za nohte odstranimo najbolje z acetonom.

Makeže od likerjev speremo čimprej z mlačno vodo. Pogosto učinkovito deluje tudi špirit.

Barvaste madeže od likerja odstranimo dokončno z beljenjem.

Makeže mleka odstranimo z mrzlo vodo in milom, če ne gre, si pomagamo z bencinom.

BRŠLJAN

Bršljan je odlično pralno sredstvo.

Temna blaga in volnena oblačila peremo in čistimo v vodi, v kateri smo skuhalih nekaj bršljanovih listov. Na liter vode vzemimo 15 g listov. Kuhajmo 5 minut.

Temna oblačila, ki jih peremo v bršljanovi vodi ali pa jih s to vodo samo skratimo, pestanejo kakor nova. Oblačila pa moramo po pranju temeljito izplakniti.

Telefoniranje

Tudi pri telefonu moramo uporabljati določena pravila, če hočemo veljati za vljudne. Naj bo uraden ali privaten razgovor, najprej se bomo predstavili in nato šele pričeli z razgovorom. Neollikano je, da se neimenovani najprej pozanima — s kom govori. Vprašajte tudi osebo, s katero želite govoriti, če ima čas za razgovor (morda je prav v tistem trenutku direktor v sobi). Če ste pa vi poklicani, se boste odzvali s prijaznim glasom. Nič ni bolj neprijetnega, kot slišati čemeren in zadirčen glas.

MRZLE NOGE

Žene, ki jih zelo rado zebe, naj v zimskem času odložijo najlon nogavice in naj nosijo tanke volnene nogavice. Če ste pa ozeblina že dobili, si skušajte pomagati s staro Kneippovo metodo. Vsak dan si boste kopale noge, in sicer izmenično v topli in mrzli vodi. Topla voda naj bo segreta na 40 stopinj C, 4 minute imejte noge v topli vodi, nato 2 minuti v mrzli. To izmenično kopel ponovite štiri do petkrat. Bodite vztrajni in nogam privoščite več dni zaporedoma izmenjajoče kopeli. Uspeh gotovo ne bo izostal.

Beljakovinska maska

Ce imate precej porasto kožo, si lahko za nekaj ur pričarate z beljakovinsko masko prav lepo kožo. Torej si jo boste naredile pred odhodom na zabavo ali v gledališče. Le prepogosto ne smete tega napraviti, ker bi koža postala lišajasta.

Kako si jo bomo naredile? Jajčni beljak penasto umešajte in si umit obraz precej debelo namažite s to peno. Beljak pustite na obrazu 15 do 20 minut, nato pa si ga izmijte z mlačno vodo. Pore se po maski stisnejo in male gubice za nekaj ur izginejo.

Jersey tkanina

Jersey tkanina je poznana že desetletja. Pred sedmimi leti pa je bila prav posebno moderna. Modni kreatorji so združili moderno, elegantno, s praktičnim. Prav vsaka žena, ki že ima oblačila iz te tkanine, je zadovoljna z njo, ne mečka se, topla je in obleka se lepo prilaga telesu. Tudi letos vidimo v modnih revijah veliko jersey oblek, ki so enodelne ali pa vedno priljubljena deux - pieces. Rokava so — ali vstavljena ali kimono. Pri enodelnih oblekah je lahko pas poudarjen. Krila pa so proti spodnjemu robu rahlo razširjena. Zelo pogosti so šalovratniki, ki podelijo modni poudarek oblačilu.

Mr. Cust je potegnil izpod postelje kovček in je začel pripravljati. Pižame, obleko, ovratnike, usnjene copate. Potem je odprl omaro, vzel iz nje kakih deset škotel iz lepence v formatu kakih 25:15 cm in jih položil v kovček. Naglo je pogledal v vozni red, potem pa s kovčkom v roki hitro zapustil sobo. V predsobi je spet postavil kovček na tla in oblekel površnik. Pri tem pa je tako globoko vzdihoval, da ga je deklet, ki je prav takrat stopila iz neke sobe, pogledala polna usmiljenja.

»Ali se je kaj zgodilo, mr. Cust?«

»Nič, miss Lily!«

»Tako zelo ste vzdihovali!«

Naenkrat pa je mr. Cust vprašal: »Ali imate kdaj slutnje, miss Lily?«

»Pa res ne vem prav... saj, saj, včasih ima pa človek res tak občutek, kot da bo tistega dne vse šlo narobe, drugič kdaj pa se vam spet zdi, da pojde vse po sreči, ali ne?«

»Tako je,« je vzdihnil Cust. »Pa na svidenje tedaj, miss Lily! Na svidenje! Vi ste bili pa res vedno tako dobri z menoj!«

»Tako se poslavljate, kot da je za vedno,« se je smejala Lily.

»Ne, ne, to pa res ne!«

»V petek se pa svet vidiva!« se je smejala.

»Kam pa se tokrat pravzaprav odpravljate? Spet v kako kopališče?«

»Ne — eh — v Cheltenham.«

»Saj tam je tudi lepo. Tako lepo pa ne kot v Torquatu. Ah, če bi svoj naslednji dopust mogla preživeti tam! Sicer pa — saj ste morali biti zadnjič čisto blizu tam, kjer se je pripetil umor — tisti ABC umor. Saj je to bilo prav v tistem času, ko ste bili vi tam?«

»No — da, pa — Churston je kake tri ali štiri milje od tam stran.«

»Kljub temu je pa le moralo biti silno razburljivo, ali ne? Hu, morda ste se z morivcem celo srečali, morda ste bili v njegovi neposredni bližini, ne da bi ga poznali!«

»No, to bi se tudi utegnilo zgoditi,« je dejal mr. Cust tako strahotno spačenega obraza, s tako strašnim smehljajem, da je to opazila tudi Lily.

»Oh, mister Cust, saj ste bolni!«

»Nič mi ne manjka, prav nič! Pa na svidenje, gospodična Lily!« Okorno je privzdignil svoj klobuk, pobral kovček s tal in hitel dalje.

»Smešen človek, tale,« si je mislila Lily Marbury sama pri sebi popustljivo. »Malo mu mora pa res manjkati tu zgoraj!«

Inspektor je dejal seržantu: »Sestavite mi spisek vseh tovarnarjev nogavic in obvestite jih z okrožnico! Potrebnoval bom seznam vseh njihovih zastopnikov, ki prodajajo proti proviziji in potujejo od hiše do hiše.«

»Zaradi primera ABC, inspektor?«

»Da. Zamisel gospoda Hercula Poirota!« je dejal inspektor prezirljivo. Sicer ne bo kdove kaj posebnega iz tega, toda ničesar ne smemo tvegati, izrabiti moramo vsako malenkost.«

»Res je, sir! Gospod Poirot je sicer včasih res krepko pomagal, izpeljal tudi marsikatero pametno, zadnje čase pa se mi zdi, da je malce prismuknjen.«

»Igravec je,« je dejal Crome. »Prav nič drugega ga ni kot sama poza! Pozer! Marsikoga se na ta način da potegniti. Toda ne mene! Jaz stojim na lastnih nogah, he, he! Kar pa se tiče ukrepov za Doncaster...«

Tom Hartigan je dejal Lily Marburyjevi: »Danes zarana sem pa videl tistega vašega jamskega medveda.«

»Koga? Mr. Custa?«

»Tistega, da! Na eustonskem kolodvoru. Tak je bil kot pijana kura — kot vedno, no! Če je pa ta pri pravi, pa nič nočem! Ta bi potreboval nekoga, da bi nanj pazil. Najprej je zgubil časopis, potem mu je pa še vozna karta padla na tla. Pobral sem jo, pa še vedel ni, da jo je zgubil. Ves razburjen se je zahvaljeval, prepričan sem, da me ni poznal!«

»Kako pa naj te pozna, saj te je videl le mimogrede v veži, pa še to ne kdove kolikokrat! — Toda, kako si že rekel? Kje sta se srečala? Euston ali Paddington?«

»Euston, Euston!«

»Prav gotovo, se ne motiš?«

»Zares! Zakaj pa sprašuješ to?«

»Čudno je to! Saj se v Cheltenham potuje s paddingtonskega kolodvora kolikor jaz vem, ali ne?«

»I seve, saj se Cust tudi ni peljal v Cheltenham, temveč v Doncaster.«

»V Cheltenham!«

»Ah, kaj pa še! V Doncaster. Bom vendar vedel, otrok, saj pravim, da sem mu pobral vozovnico!«

»Meni je pa rekel, da gre v Cheltenham, to vem čisto za gotovo!«

»Ne, ne, ti se motiš, peljal se je v Doncaster! Nobenega dvoma ni o tem! Škoda, da tudi jaz nimam te sreče! Stavl sem malenkost na »Kresnico« in kaj rad bi tudi jaz šel na dirke, da bi videl, kako bo »Kresnica« tekla.«

»Ne verjamem, da se je mr. Cust peljal v Doncaster k dirkam, to mu pa res ni prav nič podobno. Oh, Tom, upajmo, da se mu ne bo nič pripetilo! Ali ne veš, da je naslednji umor določen za Doncaster?«

»Kaj pa naj se mu zgodi, saj se njegovo ime ne začneja s črko D.«

»Zato bi se mu pa zadnjikrat lahko kaj zgodilo, da bi ga umorili. Bil je v Torquatu, čisto

blizu Churstonu, ko se je pripetil, poslednji umor!«

»Tako? To je pa res slučaj!« se je smejal Tom. »Nazadnje je bil pa morda slučajno tudi takrat v Bexhillu, kaj?«

... Lily je namrščila obrvi. »Doma ga pa res tudi tedaj ni bilo... Da... zdaj se pa spominam... čakaj no, pozabil je svoje kopalne hlače, ki jih je imel ravno popravljalja zanj. Dejala je: Na, zdaj se je pa mr. Cust včeraj odpeljal, kopalne hlače pa je pustil doma. Jaz pa sem še rekla: Tak, daj no mir s tisto staro šaro!... v Bexhillu se je dogodil strahoten umor. Neko deklo so našli zadavljeno.«

»Če je potreboval kopalne hlače, je moral potovati vsekakor nekam na obalo, v kako kopališče, ne? Poslušaj me, Lily — zamišljal je na eno oko — »koliko greš staviti, da je vaš stari jamski medved — morivec?«

»Ubogi mr. Cust! Ta bi še muhi ne mogel storiti nič žalega! No, veš kaj, Tom, iz takih stvari se človek ne sme norčevati! Oh, ubogi mr. Cust!«

23

Doncaster, 11. septembra

Na tisti enajsti september bom mislil vse svoje življenje. Kadarkoli berem o konjskih dirkah v Doncastru, zmeraj se takoj domislim tistega septembrskega dne, ki me spominja na umor.

Če preiščim, kako mi je bilo tedaj pri srcu, se spominim vselej na hromeči občutek nemoči, ki je ležala kot mora na meni. Vsi smo bili skupaj — Poirot, jaz, Clarke, Fraser, Margaret Barnardova, Tora Grey in Mary Droversjeva — toda nihče izmed nas, pa tudi vsi skupaj nismo mogli storiti čisto nič, čisto nič!

Vse svoje nade smo stavili na goli slučaj, na brezizgleden slučaj, da bi utegnil eden izmed

nas med tisočnimi ljudmi, ki bodo gledali konjske dirke, spoznati človeka, ki ga je videl pred enim, dvema ali tremi meseci, videl mimogredel. Upanje je bilo tako majcen kot neznatna lučica v temni noči. In vendar smo upali. Posebno smo se zanašali na Tora Grey.

Njen osvežujoči mir je hudo trpel pod pritiskom razburjenja. Njeno samozavestno, stvarno vedenje je izginilo. Sedela je sklenjenih rok, skoro s solzami v očeh in je pripovedovala brez zveze Poirotu: »Saj ga nisem niti dobro pogledala... le zakaj nisem tega storila! Kako sem mogla biti tako neumna, le kako? Vsi gradite name... jaz pa vam ne morem dati niti najmanjšega upanja. Tudi če bi ga bila še tako natančno pogledala, bi ga zdaj ne spoznala več, ko imam pa res tako strašno slab spomin za obraze...«

Čeprav je svojčas Poirot meni nasproti vedno zelo trdo obsojal Tora, je imel zdaj z njo ogromno potrpljenja, bil je mehak do nje. Opazil sem, da ni bil moj prijatelj za nesrečno lepoticco nič manj dovteten kot jaz. Prav nežno jo je trljal po ramenu, češ: »Tak, le nobene histerije, ljuba moja! Te zdaj kar nič ne potrebujemo! Ko boste tistega moža zagledali, ga boste gotovo spoznali.«

»Kako veste to?«

»Iz mnogih razlogov! Eden izmed njih je, da za dežjem vedno posije sonce. Ali pa, če hočete, da na črno pride zmeraj rdeče.«

»Kaj se pa to pravi, gospod Poirot?«

»Tako govorijo igralci rulete. Tam se pojavijo lahko cela serija črnih metov, nato pa mora vedno priti enkrat rdeče. Po verjetnostnem računu.«

»Mislite pri tem, da se sreča menja, ne?«

»Tako je, Hastings! In pri tej točki dostikrat zmanjka igravcu, v našem primeru — morivcu, saj je ta tudi neke vrste igravec — hladnega in razumnega preudarka ter preračunljivosti za naprej. Ker je v igri dobil, računa, da bo dobival še naprej. Zato ne vstane pravočasno, dokler ima še žepe polne denarja, od igralne mize. Prav tako si ne more morivec, ki je imel uspehe, zamišljati, da utegne priti čas, ko uspehov ne bo več. Saj ves uspeh pripisuje le samo svoji dejavnosti, svoji sposobnosti — jaz pa vam pravim, prijatelji moji, da tudi najboljše pripravljene zločin ne more biti uspešen brez — sreče.«

»Ali ne greste tu vendarle predaleč?« je vprašal šal Clarke.

Poirot je razburjen vihtel roke: »Ne, ne! Le premislite! Kako lahko bi se zgodilo, da bi stopil kdo v lokal mrs. Asherjeve! Na primer prav takrat, ko je morivec hotel oditi, pa bi bil mogoče pri tem pogledal na prodajno mizo in bi bil tam zagledal truplo umorjenke — ter bi prijel morebiti moriveca kar takoj tam ali pa bi ga morda tako natančno popisal, da bi ga lahko takoj dobili.«

»To je paš res,« je priznal Clarke. »Morivec mora tudi preizkusiti svojo srečo.«

»Gotovo! Morivec je vedno tak kot igravec in kot večina igravcev tudi on ne spozna trenutka, ko bi moral nehati. Z vsakim novim zločinom se dviga njegova samozavest, zaupanje v svoje sposobnosti. Ne reče si: »Bil sem prevečan in imel sem srečo,« temveč le: Prebrisan sem. In vera v njegov razum raste, ... potem pa se začne krogla vrteti, konec je enobarvne proge, krogla prestopi v drug sektor in croupier zakliče: Rouge! (rdeče)«

»Pa mislite, da bo v našem primeru tudi tako?« je vprašala namrščenega čela Margaret Barnard.

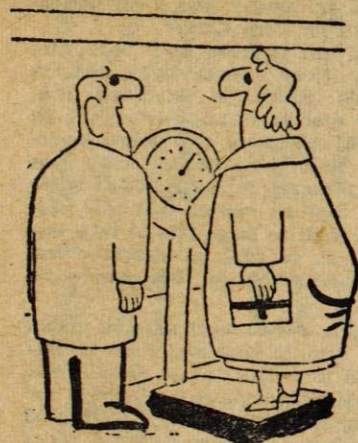
»Prej ali slej mora nastopiti ta trenutek. Do slej je morivec imel vseskozi srečo — enkrat se sreča mora obrniti ter stopiti na našo stran, saj je — opoteča! Jaz mislim celo, da se je že nagnila na našo stran! Sled svilenih nogavic je začetek. V prihodnje se mu ne bo vse tako srečno izteklo, ampak mu bo šlo marsikaj narobe. In tedaj bo začel delati napake...«

»Vsekakor znate človeka razvedriti, gospod Poirot,« je dejal Clarke, »in tega smo zares vsi prav potrebni!«

»Vprašanje je le, če si moremo pomoči. Z nečim, kar bi imelo praktičen pomen in vrednost,« je dejal Fraser.

»Nikar nam ne kvarj razpoloženja, Don,« ga je zavrnila Margaret ostro.

Zlobnost

Po teži bi morala biti visoka dva in pol metra!

V zaporu

— Ne jej! Ti norec! Iz makaronov si lahko spleteva vrv in pobegneva iz zapora!

Pretnja

— Denar ali pa vas poškopim s parfomom! Kaj vam bo rekla žena, ko pridete domov. Mislija bo, da ste bili s kakšno žensko.

Priprava za poklic

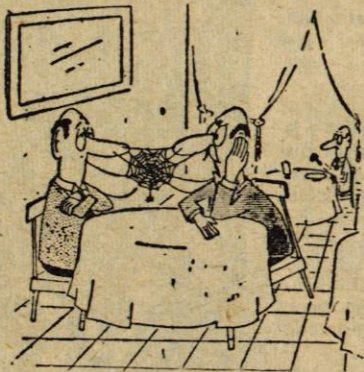
— Morava storiti vse, da bo nekoč dober pomorščak!

Po zdravniškem nasvetu

— Nič ne de, če bo avtomobil nekaj časa v garaži. Zdravnik mi je tako priporočal, da naj čim več kolesarim!

V restavraciji

Moram se odločiti. Eden od naju mora plačati račun!

Škodoželjneži

Lovski tovariši Tomaž, Andrej, Lojze so imeli navado, da so lovca Tonetu, če se je le dalo, pregledali nahrbtnik v njegovi odsotnosti, »zaplenili« maličo in »kačjo slino« (žganje), zaradi pravilne obtežitve pa položili v nahrbtnik primeren kamen.

Lovec Tone se je hotel za vse »trpljenje« maščevati in je nekoč lepo opeknel in ocvrl mlado mucko, v žganje pa namočil gliste, ki jih je pred tem, ko je stekleničko napolnil, skrbno odstranil.

Tomaž, Andrej in Lojze so seveda zaplenili dobroto, položili kamen v nahrbtnik in odšli na lovski pohod. Ko so se popoldne sešli, se je Tone zadovoljno muzal in spraševal zlobno trojico, kako jim je kaj teknil mucek in ekstrat iz glist.

Sprva so ga debelo gledali, ko so pa doumeli, za kaj gre, jih je vse tri hkrati zasukalo in že so bili v grmovju, od koder je bilo slišati le še čudne glasove, ki so bili zelo podobni glasovom, ko se odprejo vsi ventili človeškega telesa!

Tone bi se kmalu razpočil od smeha. Od takrat je imel tudi njegov nahrbtnik mir pred šaljivo trojico.

dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti

19. APRIL — Iz Kielca je prišlo sporočilo, da bodo danes izpustili našo soseda, njenega moža pa so ustrelili v Bielinu. Očka je srečal danes nekega Žida iz Bielina, ki je komaj odpotoval od tam. Dejal je, da je videl strica, vsi so zdravi. Dejal je, da so živili tam dosti cenejša kot tukaj. Ko sem po naključju bil na cesti, sem videl, da se ljudje iz Plocka nekam gnetejo in izvedel, da prejemaajo zasebno kosilo. Zmešnjava, vsakdo bi bil rad prvi, da bi dobil dva krompirja z vodo. Danes sem tudi videl, da so delili kosilo v kuhinji. Nekdo je dejal, da mu pripada kosilo za tri osebe, čemu je dobil le za dve itd.

20. APRIL — Danes smo zgodaj vstali, ker smo morali za nekoga namleti rž. Do osme je bila že zmleto. Očka je odšel k zaporu, morda bo lahko tam kaj kupil. Nekaj trenutkov za tem je prišel brat in dejal, da prihajajo orožniki, takoj je nastala zmeda in odšel sem pospraviti ročni mlin. Prišli so orožniki in z njimi deček, ki je naznanil strica zaradi kolesa. Zdaj je ovadil druge. Očka bi moral iti in plačati kazen, pa ni šel, ker so tam orožniki. Potem je prišel policist in smo mu plačali. Niti malenkosti si ne dovolimo, pa moramo toliko plačati, ko bi lahko vsaj kje zaslužili. Za to globo smo morali prodati nekaj obleke. Tako hudi časi so prišli, da moramo prodajati svoje lašne stvari, za katere smo morali krvavo stradati, toda ničesar ne

moremo storiti; boga hvalimo, da je še kaj naprodaj.

21. APRIL — Zjutraj se je odpeljal voz po ono soseda. Stric je danes prodal gnoj in neki kmet se je pripeljal ponj. Pravkar se je odpeljal, ko je začela hoditi okrog komisija za red. Prišla je na dvorišče in stric je moral plačati 20 zlotov kazni, ker bi moralo biti očiščeno do 18. ure. Nisem slišal, kdaj je prišla, ura je 11.

DNEVNIK Davida Rubinowicza

22. APRIL — Mama je odšla k sosedu, da bi kaj izvedela. Bolje, če ne pišem, kakšno trpinčenje je morala prestati s svojim možem, vendar vsaj živi, on pa...

24. APRIL — Ko smo prispeli v Bodzentyn, smo imeli nekaj zlotov, mnogo kapitala nismo imeli, zdaj pa smo skoraj pri kraju in plačali smo še to globo; z nami je konec. Mama je iztržila nekaj zlotov, tukaj ne bodo trajali dalj časa. Velikih izdatkov sicer ni, toda zdaj potrebujemo za vsako stvar takoj stotak, npr. saharin, takšna malenkost, sto tablet je veljalo 70 grošev, zdaj pa stane ena sama 10

grošev; samo za saharin potrebujemo 2 zlota dnevno, in mar je saharin edino, kar potrebujemo? Mar zaslužimo za vse to? Kako dolgo bomo lahko še prodajali naše stvari? Bog daj, da bi se vojna kmalu končala, kajti če bo še dolgo trajala, ne bo nihče prestal tako grozotne vojne in strašnega mučenja.

26. APRIL — Sedel sem v stanovanju in zaslišal glas, podoben

stričevemu. In nenadoma je vstopil stric. Nismo pričakovali, da bo prišel. Tako je povedal, da je prinesel potno dovoljenje za očka, hudo smo bili veseli. Očka bi moral oditi v Krajno in tako bo imel vsaj potno dovoljenje. Stric je šel nakupovat v mesto, ko se je vrnil, sta takoj odšla z očkom. Zdaj nas vsaj ne bo tako skrbelo.

27. APRIL — Takoj zjutraj je prišel k nam predsednik židovskega sveta iz Bielina in dejal, da je očka poslal krompir iz Krajna. Takoj sem odšel ponj, ni bilo mnogo, le 25 kg. Popoldne je pri-

šel očka in dejal, naj gremo po rž, ker jo je pustil pri nekem Zidu. Ko smo prinesli rž, je dejal očka, da je tista, ki smo jo pustili v vasi. Neki Žid je prišel vprašat, če jemljemo rž v mleto. Takoj sem odšel z njim in prinesel 15 kg rži. Ze zvečer smo z delom končali. Zelo se je treba potruditi, dokler ni zmleto, toda drugače ne gre. Tokrat ni bilo prvič, da smo mleli, saj meljemo vsak dan od jutra do večera. Pri tako težkem delu, kjer so zaposlene štiri osebe, lahko zasluži največ 30 zlotov. Zadnjo noč so nekoga napadli na dvorišču in danes so ob belem dnevu ob štirih telefonirali iz tukajšnje banke po orožnike, prišli bodo jutri.

28. APRIL — Z očkom sva se ob svitu odpravila v Krajno. Med potjo je naju dohitel voz in sedla sva nanj. Ko smo se peljali, se mi je zdelo, da se peljem domov, kmalu sem se predal sanjarenju. Kmalu sem se zavedel, da niso le sanje. Prispela sva in očka je odšel v vas, sam pa sem ga počakal pri našem prejšnjem sosedu. Potem pa sem odšel k naši hiši, kjer me je čakal očka. Ko sem stopil v stanovanje, mi je bilo vse tako tuje, ko da ne bi nikdar stanoval tukaj. Očka mi je dal denar za krompir, ki sva ga kupila. Prav rad sem stekel po znani stezi. — Spet se mi je zdelo, da bom kmalu doma, da so tam starši in drugi. Vendar je bilo takoj vse mimo.